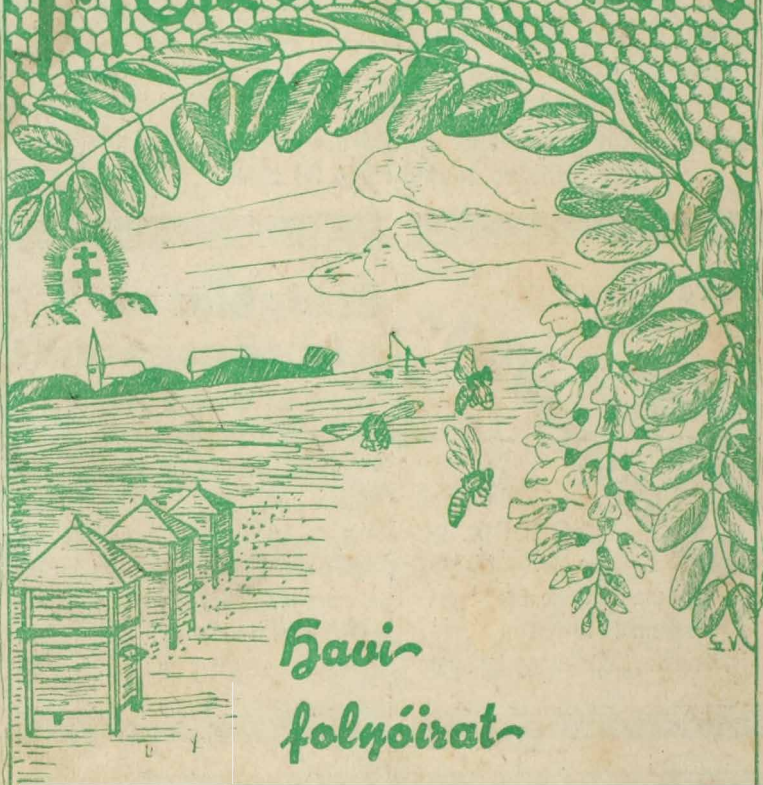

Méhészefűnk

Tavi folyóirat

*A szlovenszkói és podkarpatska ruszi
méhészegyesületek országos központjainak,
valamint közgyűlési határozat folytán az
érsekujvári, bratislavai, moldavai, galántai,
csap-nagykaposi, jelsavai és dobsinai
méhészegyesületek hivatalos lapja*

KIADJA AZ ÉRSEKUJVÁRI MÉHÉSZEGYESÜLET

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: NOVÉ ZÁMKY—ÉRSEKUJVÁR, KÓRHÁZ U. 39. SZÁM.

Hirdetési áraink:

1 egész oldal	1× 100 Kč, 3× 10 ⁰ / ₀ ,	6× 15 ⁰ / ₀ ,	12× 20 ⁰ / ₀	eredmény
1/2 oldal	1× 50 Kč, 3×	" "	" "	" "
1/4 oldal	1× 30 Kč, 3×	" "	" "	" "
1/8 oldal	1× 15 Kč, 3×	" "	" "	" "

Sorok között elhelyezett apróhirdetés 10 szóig 3 korona, minden további szó 30 fillér.

*Ismered a gyümölcs-
termelők tartalmas
havi folyóira-
tát? Ez a*

„Növényvilág,”

Kiadóhivatal
SOMORJA, 94.
Évre 24. — K. Még
ma rendelje meg! Ha-
szonnal forgathatja még
az is, akinek csak néhány fája van.

Szolgálat a közönségnek!

Gyapjú úri szövetek 140 cm. szé-
les, egész öltönyre csak 62 Kč,
női szövetek 115 cm. széles egész
ruhára csak 34 Kč. Kérjen min-
tákat és árjegyzéket. A kiállítással,
olesósággal és a minőséggel meg-
lesz lepve. — **Gyapjú szövetárú
gyár** Dolní Hamry, posta Vír,
Morava. — Áru bizományba is.

MÉHÉSZEK! Nem elég, hogy méhestek legyen!
Nem elég, hogy a méhesben méhek legyenek!
Minden akkor lesz elég mindenből, ha tudáso-
dat gyarapítod. Olyan könyvet olvasol, amelyből
hasznodat látod. Ez pedig

Balogh Bálint

országos hírű méhészünk, lapunk társszerkesz-
tőjének megjelent könyve. Szerezd meg. Csak
15 Kč. Utánvétellel vagy pedig a pénz előzetes
beküldése után lapunk szerkesztőségében kapható.

MÉHÉSZETÜNK

HAVI FOLYÓIRAT

A SZLOVENSZKÓI ÉS PODKARPATSKA RUSZI MÉHÉSZEGYESÜ-
LETEK ORSZÁGOS KÖZPONTJAINAK, VALAMINT KÖZGYŰLÉSI
HATÁROZAT FOLYTÁN AZ ÉRSEK-UJVÁRI, BRATISLAVAI,
MOLDAVAI, GALÁNTAI, JELSAVAI, CSAP-NAGYKAPOSI,
DOBSINAI MÉHÉSZEGYESÜLETEK MAGYAR HIVATALOS LAPJA

Főmunkatársak: *Balogh Bálint, Bresztovszky Lajos, Falb Gyula,
Kalász Andor, Pogány Antal, Szirmay János, Szmrtnik János,
Szomor József, Székely Vilmos, Vaszilcsin György.*

Főszerkesztő: **WILLAND JÁNOS** tanító.

Méhészetünk cheque száma :
105.288. Brno.

Az Érsekújvári Méhész
Egyesület tagjainak tagdíja
Méhészetünkkel együtt 30 Ké.
a Slovenský Včelárral 25 Ké.
— Nem tagoknak 24 Ké. —

Magyarországon az előfizetési
díj fél évre 3 pengő, 1 évre 5
pengő, Romániában 150 lei
egy évre a tags. díjjal, mely
postautalványon küldendő.

Megjelenik minden hó 1-én.

Nyílt levél a Főszerkesztő Urhoz!

Már az ötödik hónapja annak, hogy a «Méhészetünk» számaiban olvasom — a stílus után ítélve egy és ugyanazon tollból, de különböző álnevek alatt bujkáló szerző szellemeskedve gúnylódó és bombasztikusabbnál bombasztikusabb cikkeit, amelyek éle központunk ellen van irányítva.

A cikkeket nem bírom megérteni, mert hiszen a Főszerkesztő úrnak a legutolsó találkozásunk alkalmával — múlt év decemberében a bratislavai földművelésügyi tanács termében rendezett mézes-sütemény kiállításon — megmondottam, hogy ha a magyar méhészek azt hiszik, hogy velük valami igazságtalanság történt, hogy azt mi mindig szívesen reperáljuk, hogy velünk lehet beszélni s hogy eszünk ágában sincs bár kivel éreztetni a hatalom súlyát.

Minthogy ezen biztosításom dacára a támadás még mindig nem akar elülni, s minthogy a Hangos úrral legutóbb történt találkozásom alkalmával megtudtam, hogy a magyar méhészek, különösen két dolog miatt neheztelnek reám, mert a Horváth bácsi csak mint póttag került be a választmányba s mert a Sötér emlékére ültetett hársfánál csak szlovákul beszéltem, szükségesnek tartom felvilágosításként előadni a következőket:

A Horváth bácsinak választmányi póttaggá való megválasztását jómagam is sajnálom, de nem tehetek róla. A javas-

latot a kandidáló bizottság hosszas tanácskozás után tette meg, s a közgyűlés azt egyhangulag elfogadta. A kandidáló bizottság — amint az utólag megtudtam — abból indult ki, hogy a választmányt meg kell újítani olyan egyesületek tagjaival, akik eddig még nem voltak a választmányban. Így történt aztán, hogy nem csak a Horváth bácsi — akit különben őszintén szeretek és becsülök — hanem más idősebb és szintén érdemes szlovák tagok is kiestek a választmány rendes tagjai sorából. Az esetet — amint mondtam — a magam részéről sajnálom, de nem én okoztam és nem tudom megváltóztatni s a dolog, miután az ülésen annak idején még a jelenlevő érsekujvári tagok részéről sem lett ellenjavaslattal megreperálva, már csak a legközelebbi tisztújító ülésen hozható helyre. Különben nem szabad szem elől eltéveszteni azt a tényt sem, hogy a már közel 8000 szervezett szlovenszkói méhésztől csak nem is egészen 800 szervezett magyar méhésztől van. Ha még figyelembe vesszük azt is, hogy a választmány a méhészeti szaktanítók és a méhészeti fajtenyésztők képviselőjén kívül 16 rendes és ugyanannyi póttagból áll, s hogy tehát a magyar méhészek a szlovák méhészeknek körülbelül csak a tizedrészét képezik s hogy a magyar méhészek közül rendes tagnak a választmányba bekerültek ketten, póttagnak pedig hárman, úgy látom, hogy az arányszám nem lett megsértve s abból mindjárt gravament csinálni — nézetem szerint erőszakos dolog.

Ami a Sötér hársfáját illeti, arra nézve megjegyzem, hogy annak elültetésénél a választmánynak múlt évi május 28-án tartott ülésén hozott határozata értelmében n. t. Szirmay János kéti lelkész úrnak kellett volna magyarul beszélnie. Szirmay n. t. úr azonban nem tartotta érdemesnek a választmányt arra, hogy levelére két és fél hónap alatt válaszoljon. Én nem tehetek róla. Tessék kérdőre vonni Szirmay n. t. urat. Én vártam őt az utolsó pillanatig, s miután sajnálattal láttam, hogy az ünnepélyre nem érkezett meg, s miután a jelenlevő és ismerős magyar méhészek közt nem láttam senkit, (?) aki a Szirmay úr szerepét hamarjában vállalhatta volna magára, nem maradt egyéb hátra, minthogy elmondjam Sötérről szlovákul azt, amit tudtam. Azt hiszem, hogy ezért nem gáncsol, hanem inkább köszönetet érdemelek. És tényleg, az ünnepély után jött hozzám két eddig ismeretlen magyar méhésztől — uriemberek Léva vidékéről — bemutatkoztak és hálás köszönetüket fejezték ki afelől, hogy a Sötér emlékére is ültettünk fát. Lássá Főszerkesztő úr, Ön viszont, dacára annak, hogy a «Méhészetünk»

MÜLÉP GARANTÁLT MÉHVIASZBÓL kg-ja 23 Kč. Viaszt 10% levonás és kg-ként 4 korona munkadíj ellenében veszek át. Áprilisi rendeléseket 21.60 Kč-val számoljuk — KEMÉNY ISTVÁN méhészte Bajka p. Dolný Váradi.

cimlapján ki van nyomtatva, hogy a szlovenszkói méhészek országos központjának hivatalos lapja, a paseka avatásáról — tehát a központ munkájáról — még egy szóval sem emlékezett meg. No de nem baj!

Nem akarom hiába szaporítani a szót és nem akarok külön reflektálni a kérdéses cikkekben kinyomtatott bombasztokra, hanem általában mondhatom a következőket:

az a benyomásom, hogy a különböző álnevek alatt bejkáló cikkírónak nagyobb a gyűlölete és az irigysége, mint az igazság iránti szeretete. Neki semmi sem jó a pasekán. Dúl-fúl mérgeben és irigységében, hogy a szlovák méhészek tudtak olyasmit csinálni, amiről sokan nem is álmodtak. Ezért gúnyolódik ő még a kapu feliratokon is és a «virágtalan virágos kerten» — a pasekán. Pedig hát még Róma városa, amint a közmondás tartja, sem lett egy nap alatt felépítve, s még magának a jó Istennek is hat nap kellett a világ megteremtéséhez. No de várjon csak a cikkíró úr! Majd 5—6 év múlva lesz a pasekán is annyi virág, gyümölcs, méh és méz, mint a paradicsomban s még a szeme-szája is el fog ámulni a csodálattól!

Végül még egyet! Nagyon örülök, hogy a cikkíró úr olvassa a Chalupka költeményeit. Csak olvassgassa őket szorgalmasan, majd fog találni közöttük olyanokat is, amelyeket nem fog kitenni a kirakatjába. Továbbá jegyezze meg magának a cikkíró úr azt is, hogy a szlovák nemzet története a mi legnagyobb és legjobb mementónk, figyelmeztetőnk és tanítónk. Mi a történetünkéből nagyon sokat tanultunk s igaz az is, hogy benne sok szomorú lapot ugyan fátyollal letakartunk, de sohasem fogjuk mellőzni, vagy elfelejteni a történelem azon tanítását, hogy összes honfitársainkkal s így természetesen a magyar méhészekkel is a legnagyobb megértéssel, testvéri szeretetben kell élnünk és dolgoznunk. Aki erőnek erejével minden káknán csomót akar keresni, aki mindenáron viszálykodni akar, arra egyszerűen rá sem fogunk hederíteni, hanem elmegyünk mellette, mintha nem is látnók, mintha nem is ismernők. Hadd truccolja ki magát, majd egyszer neki is meg jön az esze!

Bratislava, 1933. április 5-én.

Méhésztársi üdvözléssel:

DR. GAŠPERIK JÁNOS

a szlovenszkói méhész egyesületek országos központjának elnöke.

MÉZPERGETŐT, masszív kivitelben, jutányos áron készítettség szerintj méretben — **SZABÓ MÁRTON**, Nové Zámky, Sz. Anna u. 20. — Kérjen ajánlatot!

Mélyen tisztelt Elnök Úr!

Köszönjük hozzánk intézett sorait. Ugy véljük, akkor tesszünk valóban szolgálatot az ügynek, ha arra nyíltan, becsületesen s minden kendőzés nélkül őszintén adjuk meg a válaszungkat.

Mindenek előtt azonban leszögezzük azt a tényt, — amit különben mindenki tud — hogy Elnök Úr bírja a magyar méhészek osztatlan tiszteletét, bizalmát, nagyrabecsülését és szeretetét. Nem akad közöttünk egy sem, akinek Elnök Úr személye ellen a legcsekélyebb kifogása volna s aki intrikálna és aki görbe utakat választana. Elnök Úr személyét tehát kapcsoljuk ki teljesen a vitából.

Ami már most a központ és a jánosházi telep ügyeit illeti, itt vannak megérthető sérelmeink s kijelentjük Elnök úrnak, hogy mi é r d e m b e n egyet értünk a kifogásolt cikkek írójával. Nagy szépséghibának tartjuk, hogy Szlovenszko legtöbb tagot számláló, tehát legnagyobb egyesülete nem kapott képviselést a választmányban. Elnök Úr ezt annak tudja be, hogy mi a választások alkalmával «nem reparáltuk ellenjavaslatunkat». Elnök Úr! Mi úgy véljük, hogy az Érsekújvári Méhészegyesület kiküldöttének helye van a központi választmányban és hogy ezt nem reparációkkal kell kierőszakolni. Mi ezuttal is kijelentjük, hogy ilyen úton nem is kívánunk tagjai lenni a választmánynak. Mi sem korteskedni, sem tolakodni nem akarunk. És itt emlékezetébe idézzük Elnök Úrnak, hogy a szövetség megalakulása alkalmával éppen a mi egyesületünk volt a szövetség egyik oszlopa s akkor nem játszott az szerepet, hogy a mi tagjaink nagyrésze magyar nemzetiségű. És ha az akkori taglétszám alapján számítja ki Elnök Úr a szövetség nemzetiségi statisztikáját, egészen más eredményt fog kapni a most kiszámítottnál. Mi egyszerűen a kritikai jogunkat gyakoroltuk, mikor ezt szóvá engedjük tenni lapunkban.

Eddig tagjai voltunk a központi választmánynak anélkül, hogy ezért lépéseket kellett volna tenni. Ezt egészen természetesnek is találtuk. S mivel kiküldött képviselőnk erre a tisztségre nem tette magát érdemtelenné, úgy véljük, a mellőzés oka: «a mór megtette kötelességét, a mór mehet».

Mélyen tisztelt Elnök Úr! Ön úgy számította ki, hogy mi a számarányunknak megfelelő helyet kaptunk a választmányban. Nemzetiségi alapon. Itt különbözik a mi felfogásunk. Már pedig nekünk azt kell keresnünk, ami minket összehoz és összetart, nem azt, ami minket egymástól eltávolít. Mi nem vagyunk politikusok s mi nem helyezkedhetünk sem nemzetiségi, sem politikai alapra, mert mi elsősorban méhészek vagyunk. A mi nézetünk szerint tehát a központi választmány összeállításánál nem lehet a nemzetiségi szempont az irányadó. Ez a hely a na-

gyobb egyesületek képviselőit és nemzetiségre való tekintet nélkül a kiváló méhészeket illeti meg. A nemzetiségi alapot mi itt helytelennek tartjuk. De hangsúlyozzuk, miután különböző nemzetiségű méhészekből szedődnek össze a tagok, mindegyiknek tiszteletben kell a másikat tartani s senkinek sem szabad a nemzeti érzékenységét sérteni. Mert, — ismételjük — a nemzetiségi alap nem alkalmas arra, hogy bennünket összetartsion.

És Elnök Úr! ismételjük azt is, hogy a jánosházi méhtelep nem a politikusoké, hanem a méhészeké. Elnök Úr megjegyezte a cikke végén, hogy nagyon sokat tanult a történelemből. Ezt mi készségesen elismerjük. De hozzátesszük azt is, hogy méhészkedni nem a történelemből tanult meg. És teljes nyíltsággal megmondjuk azt is, hogy az utóbbi időben mi is sokkal többet tanultunk a jánosházi telepen a történelemből, mint a méhészetből. Így pl. Philipps látogatása alkalmával is. S mivel mi — magyar méhészek — mégis inkább a méhészeti ügyek miatt kerestük fel a telepet s mert ez ott másodrendű kérdéssé vált, mi bizony lassacskán elmaradoztunk onnét s amint Elnök Úr is megállapította, nem voltunk ott az ünnepélyes felavatáson sem. Hogy nagytiszteletű Szirmay János ref. lelkész úr miért nem ment el s vállalt tiszttét miért nem töltötte be, nem tudjuk, de hogy Elnök Úr nem tudott ott egy olyan magyar méhészt találni, aki Sötér fájának az elültetése alkalmával magyarul méltatta volna a legkiválóbb magyar méhész érdemeit, azt a fent elmondottak alapján bárki megérti és természetesnek találja. Egyébként nem esett ott semmi sérelem. A legkiválóbb magyar méhész érdemeit a jelenkor egyik kiváló méhésze méltatta s ez rendben van így. Az lényegtelen kérdés, hogy szlovák vagy magyar nyelven. Ott a méhészt ünnepelték a méhészek.

Elnök Úr azt írja, hogy a jánosházi telepen 5—6 év múlva annyi lesz a virág, gyümölcs és méz, mint a paradicsomban. Mi azt készségesen elhiszük. Sőt kívánjuk is, hogy így legyen. Megmondjuk azonban Elnök Úrnak, hogy minket ez a mágnes nem fog oda vonzani. Nekünk nem virág, nem gyümölcs és nem méz kell, hanem megértés és szeretet. És Elnök Úr ezt cikkének befejező szavaiban igéri is, mondván: «a magyar testvérekkel is a legnagyobb megértéssel, testvéri szeretettel kell élnünk és dolgoznunk». Elnök Úr! Kölcsönös megértés és egymás megbecsülése lehet az az alap, amelyen mi együtt működni tudunk s akkor mint egy nagy család tagjai, szeretetben fogunk élni. Ha azonban nem így történik — mint egyenjogú tagok, — a megtört mostoha gyerek szerepét nem fogjuk betölteni. Továbbra is távol maradunk.

A mélyen tisztelt Elnök Úr iránt érzett őszinte nagybecsülésünk és biztató szavai készítették bennünket arra, hogy mindezeket teljes nyíltsággal és őszintén megmondjuk. És bi-

zunk benne, hogy nyílt, őszinte szavaink megértésre fognak találni.

Ami a kifogásolt cikkek további részét illeti, nem zárkozhatunk el az elől, hogy a szerzőknek a tárgyilagos hozzászólási jogot megadjuk, amennyiben azzal élni kívánnak.

Maradtunk, őszinte nagyrabecsüléssel

Elnök Úrnak készéges hívei

A «MÉHÉSZETÜNK»
szerkesztősége.

Időszerű dolgok

Az elmúlt esztendő a jobb méhészeti évek közé tartozott. Általában közepes termés volt s ami szintén szerepet játszik, jók voltak az értékesítési lehetőségek is.

Viszont a közgazdaság minden ágában hangos a panasz. Természetes következménye ennek, hogy mindenki szeme az elégedettebb méhészek felé fordul. A méhészetet ismét felfedezték, mint a legjövedelmezőbb gazdasági ágat, ahol munka és tőkebefektetés nélkül hamarosan meg lehet gazdagodni. Ma a legkeresettebb portéka az élő méh s a reménység: a méhészet.

Jól emlékszem rá, a mi vidékünkön így volt ez 1924. és 1925. években is. Vizkeletzigetről Galántáig 3 szekéren szállítottam a mézet. A járművek 3 községen keresztül jöttek át. Ebben a 3 faluban annyi lett a következő évben a méhész, hogy valósággal egymást érték. Mivel azonban a fák nem nőhetnek az égig, az Úristen úgy rendelte, hogy a rossz évek egész sorozata következett ránk, mely az új méhészek egész seregét elsöpörte. Ma az egyik kezemen összeszámlálhatom, hogy a 3 faluban összesen hány méhész van. Volt itt csalódás, hiába való költekezés és tanulság. De nem ingyen. A tandíjat jó drágán meg kellett fizetni.

Mint említettem, ma megint sok az új méhész. Nagyon helyes ez. A méhészek nem irigykedni, hanem segíteni szoktak a kezdőkön. Senkinek sem jut eszébe, hogy a versenytől féljen, annális inkább, mert hisz a belfogyasztást sem tudjuk fedezni és behozatalra vagyunk utalva. Inkább sajnálkozunk ezeken az új embereken, mert a fellelkesülésnek nem olyan alapja van, amelyen a méhészet, mint biztos bázison nyugszik. Ezeknél a jelölteknel az egyedüli alap a jövedelem. Valamennyien ezért tartjuk a méheket, de hozzájárul ehhez a szeretet is. Az igaz méhész olyan, mint a footballista. Messze vidékeket képes bejárni csak azért, hogy magához hasonlókkal találkozassék. Az

Ígaz méhész elsősorban a méheit nézi s csak azután jön maga. Az igaz méhész bele nyúl a zsebébe is, ha a szükség úgy kívánja. S minden méhész tudja, hogy ez a meszterség nem út a gyors meggazdagodáshoz. Tudja, hogy nem elég megvenni egy-két kas méhet, hanem ezenkívül is bőségesen kell befektetni. Tudja, hogy holtig kell tanulnia, mint a jó papnak.

A napokban járt nálam egy új méhész. Vett két kas méhet. Elmondotta, hogy megunta a mezei munkát, amely úgy sem hoz már semmit. A földjeit egy-két év mulva átadja a fiának, ő meg a méhészetből fog munkanélkül, úri kényelemmel megélni. A folyó évben a két családból lesz hat, jövőre 18 és két év mulva 54. Ez már olyan szám, ami elegendő lesz ahhoz, hogy megéllhessen a jövedelemből.

Azt hiszem nincsen méhész, aki ezt a számítást ne ismerné. Veszek egy kotlót és 17 tojást, kikeltetem, a tyúkok tojnak, azokat is kikeltetem s két év mulva milliomos vagyok. Mosolyognunk kell ezeken a számításokon.

Ezeket a szerencsétlen kezdőket még fel sem világosíthatjuk, mert ezek létezését sem az egyesületek, sem a szaklapok nem érzik meg. Nincs szaporulat sem a tagokban, sem az előfizetőkben. Ez természetes is, hisz ezek az emberek nem fizetni akarnak a méhészetért, hanem pénzt akarnak kapni. Pénzt, sok pénzt. Nem is kísérlem meg, hogy itt felvilágosítsam őket, mert akinek a mi lapunk a kezébe kerül, az tudja, hogy hányat ütött az óra. Csak mint időszerű jelenséget említettem ezt fel.

A másik időszerű jelenség, amely mindig volt és lesz, a kaptár feltalálás. Ez kedvenc sportja a méhésznek s így haladunk, nemsokára több lesz a kaptárrendszer, mint a méhész. A mult héten három olyan méhész járt nálam, akinek saját rendszerű kaptára van. Nem akarok arról beszélni, hogy a kaptarat már régen feltalálták s ma csak szerkeszteni lehet kaptarat. De ezeket a feltalálókat egyre mégis figyelmeztetem. Csináljanak a kaptárral, amit akarnak, alakítsák úgy, ahogy a hitük szerint legjobban szolgálja kényelmüket, avagy a célt. Csak a keretméretet ne bántsák. Annyi általánosan elterjedt keretméret van, hogy azok közül bátran lehet megfelelőt válogatni. Mert mindenkinek gondolnia kell arra, hogy a méhészete valamikor eladó lesz s akkor a rendestől eltérő kereteken lehelyezett méhcsalád — bővli.

Balogh.

— ÉRTESÍTÉS! Amennyiben az előfizetőink vagy tagjaink közül valakinek tűz-, élet-, betörés-elleni biztosítása a jelen vagy a jövő évben lejárna, újbóli biztosítását illetőleg általános biztosításban, méhekkal együtt, biztosíthatja a szerkesztőség útján. — SZERK.

Kivonat Maurice Maeterlink „A méhek élete“ című művéből

Irta : Pehartz Imre.

Folytatás.

Bepillantunk a családba, mely áll: Királynőből, ki egész népének anyja, azután a dolgozó méhekből, vagyis ki nem fejlődött meddő nőstényekből, és végül néhány száz hímiből, a herékből. Ezekből kerül ki az egyetlen kárhözatra szánt férje a jövőendő királynénak. Ha egy laikus előtt kinyitunk egy kaptárt, úgy van az ember velük, mint minden mély értelmű valósággal, eleintén meglehetősen csalódottnak érzi magát. Azzal kecsegtették, hogy ez a család példátlanul tevékenységet, bölcs törvények végtelen sokaságát, a szeliemek, a misztériumok, tapasztalatoknak és számításoknak, tudásnak és különböző igazságoknak, csudálatos összeségét, előrelátást és biztosságot, értelmet igazoló szokásokat, rendkívüli érzéseket és erényeket foglal magában. S mit lát? Ezek a kis állatkák a sejteken szinte félholtnak látszanak, valóban nehéz lenne felismerni bennük azokat a csodás fénycseppeket, melyekkel már minket is túl haladtak. Bele kell tanulni megfigyelésükbe. Ezek, a szinte mozdulatlan kis rovarok valójában mind szünet nélkül dolgoznak. Például azok, amelyek fűrtökben mozdulatlanul csüngenek az üvegtáblán, a legfárasztóbb munkát végzik, a viaszkot választják ki. Koruk szerint mindegyiknek más és más a rendeltetése. Vannak dajkák, kik a lárvákat és bábokat nevelik. Udvarhölgyek, kik a királynő ellátásáról gondoskodnak; szelelők, kik szárnyuk verésével szellőztetik, frissítik fel a kaptárt és siettetik a fölösleges vízpárolgatót a mézből; az építő mesterek, kőmivesek, szobrászok láncot képezve, építik fel a lépet; a munkásnők a mezőt a virágok nektárjáért barangolják be, melyből a méz lesz, virágpórért, mely a bábok és lárvák tápláléka, a tapasztó viaszért, melynek segítségével megszilárdítják a község épületeit, továbbá a sóért, vízért, melyek oly szükségesek a nemzet ifjúságának. A vegyészek, kik a méz változatlan maradását biztosítják, fullánkjuk segítségével egy csepp hangyasavat cseppentve bele. Vannak köztük, kik a mézzel megtelt és már bekonzervált sejteket pecsételik le, raktározzák el télre. A rendőreik kötelessége az utcák és köztérek fényes tisztaságának fenntartása, továbbá, kik eltemetik a halottakat; az őrség éjjel-nappal a legszigorubban őrzi a bejárat minden nyílását. Kikérdezik az érkezőket és a távozókat, megismerik a növendékeket az első kiröpülésük alkalmával, azokat utbaigazítják, elriasszák a csavargókat, koldusokat, tovajokat, kiűzik a betolakodókat, tömegesen támadják meg a félelmesebb ellenséget és ha kell egy jelre eltorlaszolják a bejáratot.

Egyik sem ismeri a pihenést, egész élete egy önfeláldozás a jövő generáció érdekében. Szótfogad a természetnek, mely így gondolkodik minden élővel szemben: Szülessetek, küzdjétek, dolgozzatok, szaporodjatok és pusztuljatok, ez az én kívánságom. Az életfeltételeiteket szabjátok meg magatoknak, ha munkátok logikán alapszik, megmenekültök a szenvedésektől, a munkátok örömet szerez számotokra.

Érdekes megállapítani, hogy a méhek élete nem volt mindig így. A mézelő himenopteráknál ma is megtalálható a házi méh lépcsőzetes előre haladásának összes fokozatai. A lépcső legalsó fokán egyedül nyomorultan kinlódik. Gyakran nem is látja ivadékait. Néha meg szűk család közepette él, melyet évről-évre hoz létre. Aztán ideiglenes társulásokat alkot, hogy végre fokról-fokra elérkezzék a mi kaptáraink szinte tökéletes, de irgalmatlan társadalmához, hol a köz az egyént teljesen magába olvasztja és ahol a köz a maga részéről ismét elkerülhetetlenül feláldoztatik, a jövő halhatatlan társadalmának. Náluk az egyénnel nincsenek privilégiumai, de nem is sülyedhet le.

Érdekes megfigyelni a himenopteráknál, melyek mindjárt az ember után a földgolyó legértelmesebb lakói, életük evolúcióját, a mienktől eltérő világban meglesni. Szemmel láthatólag a társas élet, a közös munka, az életviszonyok javítására töreksenek. Nekik is vannak kortüneteik.

Következik a rajzás ideje. A méz ünnepe ez, a faj és a jövő diadala, az öröm, felejtés és bohóság páratlan napja, a méhek egyetlen vasárnapja. Hihetőleg az egyetlen nap, amelyen jólaknak és összegyűjtött kincsük édességét kiélvezik. Olyanok, mint a kiszabadult rabok, kik hirtelen a bőség és pihenés eldorádjába jutottak. Ujjonganak, nem bírnak magukkal, a gondokat sutba dobják. Ők, kik soha egy haszontalan mozdulatot nem tettek, most sűrögnek, mozognak, elhagyják a kast, meg visszatérnek belé s újra kiröpülnek, hogy nővéreiket biztosítsák, megnézik a királynéjukat, vajjon készen van-e, hogy a várakozás unalmát kijátsszák. Gazdájuk az ember, kiről nem tudnak, soha fel nem ismernek s aki csak úgy hajthatja őket szolgálatába, ha maga is meghajlik szokásaik előtt, ha törvényeiket tiszteli, s lépésről lépésre követi a nyomot, melyet életükben mindig a «holnap» javára irányzott értelmük jelöl ki. Az ember ezen a napon bátran közeledhetik hozzájuk, leszakíthatja őket, mint egy szőlőfürtöt, ártalmatlanok maradnak. Ezen a napon, bár nincsen többé semmijök, boldogok, biznak a jövőben, csak anyjuktól ne válasszák el őket, mert mint nekünk a föld anyánk, éltetünk, ők királynéjukban találják meg azt.

A köz határozza meg a faj géniuszának hozott évenkénti nagy áldozatot, a kirajzásnak pillanatát, amikor egy egész nép jólétének és hatalmának tetőpontjára érve, hirtelen átengedi a jövő nemzedéknek összes gazdagságát, palotáit, lakóhelyeit és fáradsalmainak gyümölcsét, hogy a távolban keressen új, bizony-

talán szerény házat. Ez a tett, tudatos legyen bár vagy nem, az emberi morált bizonyára felülmúlja. Vajjon tudatosan-e cselekszenek a kis rovarok? Habár bizonyos, hogy a méhek egymással érintkeznek, nem lehet tudni, hogy az emberek módjára cselekszik-e azt? Azt a méztől illatos döngicsélést, a szép nyári napoknak mámoros zsbongását, mely a méhtenyésztő legédesebb gyönyörei közé tartozik, nem bizonyos, hogy a méhek maguk is hallják. Továbbá, rendelkeznek ők a hangok egész skálájával, melyet mi szintén meg tudunk különböztetni. Vannak bőségnek örvendő énekeik és a fájdalmat elzokogó zsoltáraik, ott vannak a növendék anyák titokzatos harci kiáltásaik, amelyet a nászrepülést megelőző csaták és öldöklések közben hallatnak. Valószínű, hogy mi csak csekély részét halljuk annak, amit ők mondanak és egész csomó olyan hangot hallatnak, melyeket a mi szerveink nem tudnak felfogni. Néha csodálatos gyorsan értik meg egymást és jutnak megállapodásra. Ha például jön a mézrabló, halálfejú pille, pillanatok alatt terjed el a hír a bejárat őreitől, a leghátsó kereten levő munkásméhig, az egész család megrázkódik a borzalomtól.

A rajzás sem vaktában intézett költözködés, hanem a jelen nemzedékről a jövő nemzedék számára hozott tudatos áldozat. Egyszerűbben: a ma népének a holnap népéhez való szeretete. Ez a végzet az emberi természetben is benne van, de az emberek elvesztették azt polgári jogaikkal egyetemben. Sajátságos kis köztársaság te! Mily logikus és komoly, mily gyakorlati, mily gondos és takarékos vagy s mégis áldozatul esel ilyen kertes ábrándnak. Te erélyes, a dolgok mélyére ható kis nép, melyet a melegség és a világosság táplál, s az, ami a természetben a legtisztább, a virágok lelke, az anyag legátlátszóbb mosolya, a legmeghatóbb igyekvése a boldogság és szépség felé, ki mondja meg nekünk, mily problémákat oldottál te meg, melyek részünkről még megoldásra várnak, mily bizonyágok birtokába jutottál, melyeket nekünk még ezután kell megszerezniük?

Aki megismerte és megszerette a méheket, annak egy náluk nélkül átélt nyár épp oly tökéletlen, mintha madarak és virágok nélkül töltötte volna el.

(Folytatása következik.)

— FELHIVÁS! Lapunk előfizetőinek kézbesítve lett a mézesrecepteket tartalmazó füzet. Tekintve az anyagi áldozatot, mit az egyesület minden esetben hoz tagjaival szemben, kéri most — csekély 3.50 Kč-nak a füzethez csatoit befizetési lappal leendő a z o n n a l i beküldését, valamint a hátralékos tagdíjat.

SZERKESZTŐ.

Hogyan nevelünk jó anyákat

A tapasztalat alapján meg kell barátkoznunk — mindenestre a saját javunkra is — azzal a gondolattal, hogy nemcsak az a természetes anyanevelés, amit maga a természet produkál a rajzás és csendes anyaváltás alkalmával, hanem természetes az is, amit maga a méhész végez irányítva a természet erőit s azokat a saját szolgálatába állítva, ha az a természet törvényeinek megfelel s azokkal nem ellenkezik. Igazolja ezt a tapasztalat is azzal, hogy a méhész irányítása mellett nevelt anyák elérik a 6 éves kort is és még a negyedik évben családjuk átlagon felüli hasznot ad. Ez mindenestre nem szabály s amennyiben gyakran előfordul kivételnek se mondható. A mi nagy kaptárainkban az anyák előbb kimerülnek s azokban ilyen tisztes kort anyák el nem érnek, de igazolja azt, hogy a mi irányításunk mellett nevelt anyák vannak testileg is legalább olyan jók, mint a rajanyák s belső tulajdonságokra nézve azokat feltétlenül felülmulják, amennyiben legjobb családjainkból vannak nevelve, amelyeknek tulajdonságait öröklik.

Az anyaneveléshez egész éven át kell készülni. Télen előkészítjük az ahhoz szükséges segédeszközöket, mint termékenyítő ládákat, kaptárkákat. Átnézzük előző évi jegyzeteinket s azok alapján kiválasztjuk a fajcsaládot, amelyik majd a kis félnapos nyüveket adja az anyaneveléshez. Kiválasztjuk a herecsaládot is, amely a fajcsalád törzséből legyen s olyan jó tulajdonságu, mint a fajcsalád. Kiválasztunk több erős, gyorsan fejlődő s inkább rajzásra hajló öreganyás családot nevelő családnak. Ha ezzel készen vagyunk, megcsináljuk a tervet előre. A nevelő családokat serkentőleg etetjük április elejétől s ellátjuk őket bőven táplálékkal is, hogy soha szükségét semmiben se szenvedjenek, hanem gyorsan fejlődjenek a legmagasabb fokra a rajérettség fokára. A herecsaládot legkésőbb május elején elvisszük egy idegen méhektől izolált helyre, az u. n. fedezettő állomásra, ahol nincs idegen méh s annak következtében idegen here sincs. Ennek a családnak május hó első felében betesszünk a fészkének a közepébe egy lépkezdéssel ellátott keretet, hogy abba sok és erős egészséges herét neveljen. Ezt a családot is serkentjük, de csak a hordás megszűnte után, nehogy a heréket kiüzze. De ha igazán jó eredményt akarunk elérni, serkentsük az üres keret beadása után legalább két hétig, amíg azt a méhek kiépítik s a fiasítást befödik. A fajcsalád kezelése abból áll, hogy annak fészket lehetőleg fiatal zsemlyeléppel látjuk el, ami megkönnyíti a munkát a szemek s esetleg az anyabölcsők kivágásánál. Tapasztalt dolog az is, hogy a méhek sokkal több szemet fogadnak el, ha azok fiatal lépből vannak, mint ha öregből.

S most tartsunk szemlét a segédeszközökön.

Az anyák rendes kaptárakban lesznek nevelve egész addig, amíg az anyabölcsők érettek. Segédeszközöket csak a megtermékenyítéshez használunk. annak az a célja, hogy ha elvész az anya a nászuton, ne vesszen el egy egész család, hanem csak kis rajocská, amelyiknek az érett anyabölcsőt, vagy a terméketlen anyát beadjuk.

Az anya megtermékenyülése megtörténhet rendes kaptárban, rendes családban, amikor valószínűleg ezen család heréjével történik. Ez a legegyszerűbb mód, amennyiben nem kell hozzá semmi segédeszköz. Mivel azonban a here választására nincs befolyásunk s rossz tulajdonságú herével való párosodás által az anya jó tulajdonságai el lehetnek nyomva az utódokban ez a mód a legkevésbé megfelelő. Ha a család egy törzsből való a fajcsaláddal, akkor ez a mód is teljes sikerre vezet. Egyszerű méhészeknek mégis ezt a módot ajánljuk egyszerűségénél fogva s a niatt is, hogy mégis jobb valami, mint semmi. De ezen módnál is szükségünk van pár kaptárra, amelyek 4—8 rekeszre oszthatók. Minden rekesz teljesen méhmentesen legyen a szomszéd-tól elválasztva s külön röplyuka legyen. Ezt válaszfalak alkalmazásával érjük el. A válaszfal kihúzása után két szomszédos rekesz méhe az egyik anya felhasználása után egyesíthető. Ha ezen kaptárak duplafaluak felhasználhatók tartalékanyák átteleltetésére is. Minden rekesz 3—4 méztéri félkeretre, vagy költőtéri egész keretre legyen készítve. Ez elegendő az áttelelésre, amint azt saját több évi tapasztalataim igazolják. Ha egész keretekre készül ez a rekeszes kaptár, akkor főhordás előtt az összes rekeszek egyesítése által azt mézelésre is kiválóan kihasználhatjuk. Főhordás után pedig az anya elvétele után felhasználjuk anyák megtermékenyítésére méhanyagon való vesztésé nélkül, mert azon rekeszt, melyben a fiatal anya meg nem termékenyült, egyesítjük a szomszédal. Megfelel ilyen rekeszes kaptár herecsaládnak is a fedezettő állomásra, de akkor a herecsaláddal lakoltatjuk be a középső rekeszben hagyva a herélépet, ahol legnagyobb a meleg, s amely lehetőleg már előre több keretre legyen építve s erősebben belakoltatva méhekkel a többi rekesznél. Ha azonban egész őszig akarjuk felhasználni herecsaládnak a fedezettő állomáson akkor időnként gondoskodnunk kell fiatal herékről a herecsaládtól elvitt és ide beadott érett herefiasítással. Kisebb méhészetnek elegendő anyaszükségletének fedezésére egy-két ilyen rekeszes kaptár. Minden ilyen kaptárban a nyáron át háromszor lehet anyákat megtermékenyíteni a termékeny anyák felhasználása után. A második és harmadik azonban már sok szakavatottságot igényel, mert nálunk akkor szokásos hordástalan időben nehéz a nevelőcsaládokat anyanevelésre hajlamosakká tenni s enélkül ha nevelnek is anyákat azok nem sokat érnek, korcsok.

A megtermékenyítés megtörténhetik kis separt rajocskákban is. Ezek elhelyezésére használjuk a megtermékenyítő ládákat. Ez

egyszerű 12 cm. széles, 20 cm. hosszú és 10—20 cm. mélységű belméret szerinti ládika, melynek fedőlapjára két lécet erősítünk, amelyek közül az egyik elmozdítható, hogy a két lép közül az anyát kifoghassuk. Ezen lécekre vékony szelet lépet ragasztunk viasszal iránynak. Alulra kis röplyukat vágunk. Az alja és teteje levehető legyen. Az aljdeszkára kis pléhládikába tesszük a cukörtésztát etetésre. Megfelel boxos skatulya alja, vagy fedele stb. A fedődeszkan még kis lyukat vágunk, a két léc között, amelyen az érett anyabölcsőt betehetjük a kis rajocskának. Szellőztető nyílást is vágathatunk rá a deszkaaljra 4—4 cm. nagyságban, melyet drótszövettel takarunk be, hogy a méhek ki ne mehessenek. De ha a ládika csak úgy nagyjából van összeütve, hogy minden irányban «szelel», akkor az sem szükséges. Eső ellen kis pléhdarabbal, ruberoid darabbal vagy mással védjük. Ilyen ládikába $\frac{1}{5}$ — $\frac{1}{6}$ kg. fiatal méhet teszünk anya nélkül, amint azt majd látni fogjuk.

Éles kés, viasz, forró víz minden házban akad s ezzel készen is vagyunk a segédeszközökkel.

Az anyanevelés legegyszerűbb módja, ha a fajcsaládot rá tudjuk kényszeríteni serkentéssel, helyszükével, stb. a rajzásra. Ekkor ő maga híz szép anyabölcsőket, melyeket felhasználhatunk és pedig legjobban úgy, hogy a fajcsaládot magát osztjuk szét a rekeszes kaptárba. Minden rekeszbe teszünk egy egész mézes, egy virágporos vagy üres lépet a szélekre és a közepébe egy-két fiasításos keretet legalább egy szép fedett anyabölcsővel.

(Folytatjuk.)

Az anyátlanságról

Szászky Pál mt. előadása a lévai méhész egyesület tavaszi méhész gyűlésén március 12-én.

Tisztelt méhész társak!

Megbizást kaptam, hogy valamit hozzak föl a méhecskéinkről. Tavasz kezdetén vagyunk és ilyenkor nevezetesen tavaszi munkákról kell elmélkednünk. Én azonban fontosnak tartok valamit az anyátlanságról elmondani, hiszen ez is a tavaszi programunkba tartozik, pláne a kezdő méhész társak figyelmébe: Tapasztalatból tudom, hogy ezen föladat leginkább tavaszkor szokott bekövetkezni, szóval, hogy a méhcsaládban elvész az anya és ennek következtében álnyás lesz, aminek megint a következménye a család tönkremenése.

Ezen állapot ugyan megtörténik évközben is, de mégsem olyan mértékben, mint tavaszkor. Mert hisz itt említem meg,

azt is, hogy a méhész sok esetben nem is veszi észre az anya elpusztulását. Tudniillik a méhecskék az adott helyzetben nevelhetnek maguknak másikat és ha ez sikeresen megtermékenyül, a család megmarad. Annyi azonban megtörténhet, hogy közben a család egy kicsit meggyengül... de aztán a fiatal anya helyre hoz mindent. Ha a méhész ilyesmit észre vesz, ezt csendes anyaváltásnak nevezi. Megtörténhetik a csendes anyaváltás oly formában is, hogy a méhek megérezvén öreg anyjuk gyengeségét, az oldala mellett nevelnek még fiatal anyát, amely szépen meg is termékenyül és megkezdí természetadta működését. — És az öreggel? — Azt csak hagyják, amíg bír, hiszen egy-két tojást ő is letesz néha. Igaz: hogy az ilyen helyzetben a méhész csak annyit tud, (ha gyakran nem turkál benne), hogy eme családja csak úgy virul minden tekintetben és ha ilyesmit észre is vesz, akkor a legjobb számjeggyel honorálja, mert hisz természetes: az ilyen család a legjobb tulajdonságokkal bír.

De visszatérek az árvasághoz. — Az árvaság többféle módon fordulhat elő. Megtörténhet ez már ősszel is, amikor a méhész teletetés előtt vizsgálja a családot (pláne, ha az illető kezdő). Ilyenkor már az anya alig petéz és nehezen is lehet őt megtalálni, mert a méhek leginkább csomókba tömörülnek. Visszarakja a családot azt gondolván, hiszen talán csak ott lesz valahol. És az anya...? az valahol kószál az alatt a kertlak oldalán, amíg el nem pusztul. A családban lehet, hogy még akad valami fiasítás és azért mindjárt nem is mutatja nagy mértékben az anyátlanság jeleit, később aztán beál a hüvös idő, minek következtében össze huzódik és ki is teel. Tavaszkor aztán mit várhatunk tőle?...

Ilyen formában megtörténhet ez a tavaszi vizsgálatnál is — ilyenkor ha a család nevelne is anyát, de a herék? vagy már nincsenek vagy még nincsenek. Az anyátlanság előállhat év közben is, amikor már vannak herék, például a fiatal anya kiszáll megtermékenyülés végett miközben elpusztul, esetleg vissza nem talál hajlékába stb. Ilyenkor aztán a családnak nincsen kellő friss fiasítása, hogy másik anyabölcsöket kezdjen és így anyátlanná válik, illetve ályanyássá lesz...

Nekem megtörtént egy esetben: ősszel, amikor vizsgáltam a családokat, megállapítottam, hogy egy anyám nagyon tetves. Szoktam ugyan ezen kellemetlen bogarakat az anyáról pinzet-tával eltávolítani, de ezt most hagytam kísérlet végett. Tavaszkor, úgy körülbelül április közepe táján lehetett, megvizsgálom a kétes családot, amikor az anya helyett pupos fiasítást találtam, szóval már ályanyás volt.

Szóval: ha a méhészkedésünkben ilyesmi előfordul, fölteszszük a kérdést, vajjon mit csináljunk az ilyen családdal? Kezdő méhész mindenestre arra törekszik, hogy méhállományát megmentse. Teljesen lemond a haszonról is, és elkövet mindent, csak

meglegyen a családok létszáma. Kutat, keres anyát és ha sikerült neki szerezni valamely haladottabb méhésznél, azonnal beadja, abban a reményben, hogy most már eleget tett és megmenti a családot, hisz az anyáért megfizetett vagy úgy kapta ajándékba stb. És itt bizonyos idő múlva megállapítja, hogy a beadott anya dacára, még nagyobb mértékben van püpos fiasítás, esetleg a sejteken tanyát ütött a molykukac, legalább olyan mint a kisujjunk. Szóval ez veszélyes és éppen ezért tartom jónak, figyelmeztetni a kezdő méhésztársakat, hogy az ilyen ályanás családba ne adják be az életrevaló anyát, mert az ályanyák és kíséretük ezt mindjárt megölik.

Mi is az az ályanya? Ez egy egyszerű méh (esetleg olyan családban vannak, illetve létezhetnek többen), melyet a méhek az ő otthonukban a saját testvérükből választanak, abban az esetben, hogyha a királynőjüket elvesztették. Ilyen ályanya szintén petéz és mindamelllett, hogy minden méh női ivadék, de mivel nincs annyira kifejlődve, mint a királyné nem termékenyülhet meg, és ennek okáért csak egyszerű himfias az ivadéka. És ezért lesz belőle ugynevezett püpos fiasítás, mert az ilyen ályanya nem keresi a heresejtet, hanem szétszórta össze-vissza rakja a petéit, dolgozó sejtekbe a herekukac pedig nagyra fejlődik, s ez által a méhek cellácskákat kihúzzák és úgy lepecsételik, erről is leg hamarabb észrevehetjük, hogy a családban ályanya uralkodik. Más jelei pedig ezek: hogy egy cellácskába több petét is rak, melyek össze vissza állnak, a tápnyál pedig nem csillog, hanem tejszerű, amibe a kukac fejlődik. Hogyan lehet az ályaságot leg hamarabb megtudni? Az ilyen család rendszerint zúg, sir, a méhek össze vissza mászkálnak a kaptáron, keresik a királynéjukat, de mindhiába, munkakédvük nincs és nem repülnek úgy, mint más családok méhei, csak néha repül ki egy-egy legalább a forma kedvéért.

Ha tehát ilyen anyátlan családot találunk, ennek gyógyítása sokféleképen történik:

1. Az olyan családot amelyben megállapítjuk nagymértékben a püpos fiasítást illetve az ályanya már régi uralmát, ezt legjobb csak felozlatással rendbe hozni. Egyszerűen kirakjuk keretbakra, vagy esetleg kaptárostól kivisszük őt távolabb eső helyre a méhestől, ott lesöpörjük a sejtjeiről. A méhei visszazállván, bekéredzkednek a szomszédos családhoz, amelyek ezáltal megerősödnek, sejtjeit, amelyekben a fiasítás van, felboronáljuk késsel, vagy villával és szét osztjuk az erős családoknak kítisztítás végett.

2. Ha azonban mégis csak akarnánk őt meganyásítani biz-

Japán akácot lehet vásárolni ezerszámra és más mézelő fát, cserjét, hársfát stb. JOZEF MAZÁNEK, velkozavod školársky Uzor u Bratislavy. — A szerkesztő.

tosabb alapon, akkor rendelkezniünk kell tartalékanyával, legalább 3—4 keret méh kíséretével, amelyet esetleg, ha nincs, előbb összeállítunk. A rendbehozást az első pontban elmondottak szerint végezzük. Szóval az ályanyás család teljes kilakoltatása után a röpnylást sodrony szövettel elzárjuk, a kis anyás különítményt beállítjuk és kiegészítjük még néhány léppel. — Ezek elvégzése után az ályanyás sejtekről lesöpörjük a méheket, miközben a sodrony szöveten valami vékony hegyes pálcikával, esetleg ceruzával lyukat szúrunk úgy, hogy egy méh beférjen. Így előbb az ályanyás család észre veszi saját lakásának más uralkodóját és kénytelen bekéredzkegni a sajátjába, de hát azt is természetesen csak egyenként, miközben megbékülnek az új helyzettel és helyreáll a rend.

Gyakran megesik, hogy olyan ályanyás család, mindamelllett, hogy anyabölcsőket épít azon a haszontalan fiasításon, mert hiszen azért a család nagy része vágyódik a királyné után. Ha a család még elég erős, akkor igen sok esetben csinálhatunk vele egy viccet a következő módon: Megheggyezünk egy gyufaszálat kicsit laposra. Azzal anyabölcsőiből (van neki ott háromnégy, esetleg több is) kidobjuk az álcákat és egy kivett rendes fiasítású lépből 2—3 napos álcákat óvatosan beletesszük a kidobott álcák helyébe. Mi történik? Az anyabölcsők építői tovább gondozzák az anyabölcsőket, egyszerre csak valamelyik anya kikél, amelyet immár megvédnek az ő rajongói és az ályanya így eltűnik. Mindenesetre az ilyen anya még nem a legjobb minőségű, de ekkor elértük azt, hogy könnyebb bibelődéssel elfogadtattunk vele kifogástalan anyát, amelyet ilyen módon kicserélhetünk.

Ha azonban idejében megállapítjuk az anyátlanságot, amíg nem lett ályanyás a család, amit arról veszünk észre, hogy anyabölcsőket épít a saját fiasításából, vagy beadunk neki friss fiasítású lépet más családból és azon kihúz egynéhányat, az ilyent mindenesetre könnyebben, minden ceremónia nélkül meganyásíthatunk.

Az én befejező szavaimban megemlítek még annyit: hogy ha ezen kellemetlenségeket el akarjuk kerülni, akkor be kell rendezkedni az anyanevelésre, melyeket mindig a legjobb tulajdonságú családokból nevelünk és így méhcsaládjainkat nem

Méhészek!

Törvényileg védett, bordázott kivitelű, erősen ózozott lemezből készített, 50 kg tartalmú MÉZESBÖDÖNÖKET a legolcsóbban beszerezhetnek a készítőnél. — Cim: PRACHÁR JÓZSEF bádogos Šahy. 3x

hagyjuk önmagukra, hanem legalább minden harmadik évben az anyákat fölcseréljük, illetve az anyaneveléssel kapcsolatban anyákat tartalékolunk is, minden eshetőségre. Méhészkedésünk minden munkáját jegyzeteinkbe szoktuk bejegyezni. Az intenzív anyanevelésnél az anyákat is megöljük az arra való festékekkel az anya torán, mert az nem elég, hogy jegyzeteinkbe feljegyeztük az anya korát, abból még nem tudjuk megállapítani, a következő évben, hogy azonos-e a följegyzésünkkel.

A festék «szint» minden évben mást használunk és pedig négy fajtáját: Piros, sárga, fehér és kék, tavaly például fehér volt, az idén tudtommal kék lesz és így minden ötödik évben újra ismétlődnek. Beszerezhetők speciálisan e célra, nagyobb cikkekkel foglalkozó vállalatoknál. Aki tehát úgy rendezkedik be, annak a közmondás szerint az Isten is jobban segít.

Nem lehet ott méz, ahol virág nincsen

Különösen az ungvári méhészek figyelmébe.

Hiába valók a legszebb tervek, nem válnak be a legjobb kaptárak, a drága pénzen hozott fajnyák, kétesértékűek a fajnemesítési teóriák, nem sikerülnek a mesterfogások, csődöt mond a «nagy méhész»-nek elismertek tudása is azon egyszerű oknál fogva, mert nem lehet ott méz, tehát nem lehet ott sikeres a méhészkedés, ahol virág nincsen.

Majdnem így van és ha a méhészek észbe nem kapnak és munkához nem látnak, néhány év múlva így lesz ez például Ungváron is.

Tény, hogy Ungvár méhállománya évről-évre ma már nem örvendetesen, hanem, méhészszemmel nézve a dolgot, aggasztóan növekszik és a méhlegelője apad. A szerény megyei székhelyből egy kis ország, de mégis csak ország fővárosa lett. És a város sohasem remélt gyorsütemű növekedése folytán nemcsak a belvárosban, hanem a periferiákon is rengeteg mézelőfa került fejsze alá. A városrendészeti munka még nem ért véget, minélfogva még nagyon sok mézelőfa ki fog dűlni. Nem segít itt a megbotránkozás, a sopánkodás, sem az instanciázás, vagy a tiltakozás. A várost fejlődésében nem megakasztani, hanem segíteni kell. Tagadhatatlan, hogy a főváros nemcsak pusztit, hanem ültet is. Nézzük csak meg a létesített és a létesülő parkokat, az Ung jobbpartját, számos új és régibb utcát és a száz meg száz fiatal hárs és más mézelőfácska láttán be kell ismernünk, hogy a főváros kompetens vezetői jóindulattal viseltetnek a méhészek kívánságaival szemben, minélfogva nekünk a főváros fásítását illetőleg szervezetünk anyagi hozzájárulásával teljes erőnkkel segítségére kell lennünk a főváros vezetőinek. Annál-

inkább kötelességünk ez, mert módunk van hozzá. Kötelességünk minden lehető elkövetni, hogy a méhészeti szempontból értéktelen diszfák helyett mindenhová, ahová csak lehet, mézelőfa, mézelő cserje kerüljön. Követelésekkel nem sokra megyünk, de szép szóval és áldozatos készséggel elérjük céljainkat. Célunk pedig a méhlegelő okszerű javítása.

Tekintve a már kiültetett hársfák (viritási idejük június — július) és vadgesztenyék (május) számát oda kell hatnunk, hogy olyan helyekre, hol nem lesznek nyirva a fák, még pedig északi — keleti szelektől védettebb helyekre a jávor (*Acer platanoides*), virít április végével — május elején, máshová a fürtös juhar (*Acer Pseudoplatanus*) kerüljön, mely május végével — június elején kiválóan mézel; de helyet kell találni a méhészek reményének a kellemes illatu oly kedves, sajnos nálunk már csak megtürt akácnak (*Robinia Pseudoacacia*), míg a *Sophora japonica* az Ung balpartját a vasuti hidtól a nagyhidig szegélyezhetné. Virít július végével — augusztus elején. Nem szabad megfeledkeznünk a városi méhészek nektáros korsójáról a fürtös hóbogyóról sem (*Symphoricarpus racemosus*), mely nyár elejétől egész őszig a méhek terített asztala.

Hogy kertjeinkbe gyümölcsfákat ültessünk, szükségtelen-agitálnom. Megteszi azt méhész és nem méhész egyaránt. Nekünk méhészeknek azonban tennünk kell arról, hogy nemcsak a magunk, hanem a szomszédunk kertjében se hiányozzon a mogyoró, köszméte és a málna. Vegyük. Szaporítsuk és készségesen ajándékozzuk. Legyen belőle mindenkinek. Legyen belőle minél több. A mogyoró adja a semmivel sem pótolható első virágport és a köszméte és a málna kitűnő mézelők. A legjobb serkentők.

A nyár folyamán állapítsuk meg, hogy hová milyen fát, milyen cserjét ajánlatos volna beültetni. Az őszi kész tervvel, mézelőfa-, mézelőcserje-ültetésre készen találjon, hogy a beültetett mézelőfák száza és mézelő cserjék ezrei bizonyítsák, hogy nemcsak a mának élünk, hogy méhészek vagyunk és az utánunk következőkre is gondolunk. Különben hiábavaló minden bizonykodásunk, minden mesterkedésünk, mert nem lehet ott méz, nem lehet ott sikeres méhészkedés, ahol virág nincsen.

Kalász Andor.

Méhviaszt múltlépé átdolgozok kilogramonként 8—15 dkg. levonással salakra 24x42 centis méretre 5.50 Kč-ért, kilogramonként kisebb méretre vágva 6.50 Kč-ért. Kész múltlép kilogramonként 22.50 Kč 24x42 cm. méretnél, kisebb méretű 23.50 Kč. — Megkereséseket kérem csak köznap. — Cim: **Horváth László**, Zseliz, Uradalmi major.

Költésrothadás

Folytatás

2. A savanyu vagy bűdös költésrothadás.

A savanyu vagy bűdös költésrothadás, még európai költésrothadásnak is szokták nevezni, szintén ugyanolyan fertőző és veszedelmes, mint már a fent leirt betegség. Ezen betegséget ugyan nálunk Szlovenszkóban elég ritkán — de Ruszinszkóban több helyütt fedezték fel az egyes méhészetekben. Neve, amint az amerikaiak európai költésrothadásnak nevezik, onnét ered, mert itt ismerték fel először a betegség eredetét, nemét, lefolyását (Cheyne és Cheshire). De nehogy azt higyjük, ezen betegség csak nálunk dül, túl a tengeren bizony sokkal nagyobb mértékben pusztít, mint nálunk.

A betegség külső, látható lefolyása nagyon hasonlít az elsőhöz, vagyis a veszedelmes amerikai költésrothadáshoz. Az adott esetben a lárva elhal legtöbbször mint nyitott fiasítás, az álcák csak ritkán pusztulnak bele. Azért szokták még e betegséget **nyitott fiasítás pestisének**, viszont a **veszedelmes költésrothadást a fedett fiasítás veszedelmének nevezni**. Tehát könnyen ismerhető fel. Másik felismertető jele, hogy az elhalt álcák a sejtekben rendetlenül, különféle állásukban, görccszerűen összehúzódva fekszenek, holott az amerikai költésrothadásnál az álcák mind szép rendesen kinyújtózkodva a sejt alsó részén fekszenek.

Az európai költésrothadásban elhalt lárvák oszlásuk alkalmával igen erősen büzőlnek, onnét ered a neve is, hogy bűdös költésrothadás.

Míg a bűdös költésrothadás rendszeresen tavasszal szokott nagyobb arányban fellépni, addig a veszedelmes költésrothadás inkább később nyáron, az ősz elején mutatkozik.

Ha mikroszkópikus vizsgálat alá vesszük mind a két betegséget, látjuk, hogy a veszedelmes költésrothadás bacillusokkal szaporodik, tehát apró, a szabadszemmel egyáltalán nem látható kicsi apró élőlények, melyek később apró tojásszerű bacillusokká válnak. «Bacillus larvae», hogy termékeny talajra jutván újból megkezdhessék romboló munkájukat. Addig a bűdös költésrothadás növényi eredetű, gombaszerű mikroorganizmus, mely több formában lép fel egyszerre, az uralkodó elem azonban a Bacillus pluton terjesztője tehát baktérium. Ezen baktérium kevésbé ellentálló, mint a másik, már 80° C hő tönkreteszi és elpusztítja, azonban igen alacsony hőmérséklet mellett még több év múlva is életképes.

Ezen betegség terjesztője szintén a táplálékkal jut a lárva testébe, de ott azonnal megkezdí romboló munkáját, úgy hogy

a lárva 2 nap múlva elhal. Az ilyen elhalt lárva bőre először sárgás fényt kap, később a teste bűdös ragadós anyaggá esik szét. A méhek először iparkodnak az ilyen hullákat eltávolítani, de később abba hagyják és úgy ezen rothadás óriási büzkamarrává változik és végül a méhcsalád elpusztul. Miután a betegséget terjesztő baktérium igen sokáig életképes, előfordulhat az az eset, hogy a nem jól fertőtlenített kaptárban, annak belakoltatása esetén a betegség újból fellép.

Mit csináljunk tehát, ha ilyen esetet veszünk észre méhcsaládunk között? Ugyanazt, amit már megírtam az előző betegségénél!

Következik a harmadik faj a költésrothadásnak és ez a:

3. Zsákköltés (Sackbrut).

Ezen betegség nálunk még kevésbé ismeretes és ezt leginkább annak a körülménynek tudom be, hogy a mi méhészeink keveset törődtek eddig méheiknek betegsége esetén azoknak mikroszkopikus megvizsgálásával. Pedig hát van eset reá nálunk is, főleg pedig igen sok volt 1924—25. esztendőknben. Ez a betegség nem annyira veszedelmes, mint előzől fajai. Eredetét eddig úgyszólván nem is ismerik. A létezését az amerikaiak fedezték fel és ők is nevezték el úgy, azért vettem át én is onnét a nevét.

Ott lép fel, ahol a méheket kipréselésből, — kinyomkodott lépekből eredő mézzel etették. Bizonyára az így szerzett kinyomkodott, kipréselt mézbe — az ott levő beteg méh álcák és lárvák nedve is került és innét ered a fertőzés. Biztos azonban, hogy fertőző. Mikroszkopikus vizsgálatnál eddig nem fedték fel a betegség terjesztő egyedeit, azért mondják is a svájciak, hogy «bakteriummentes költésrothadás». A betegség leírása a következő:

Az egyes lárva a befedelezése után elhal a sejtben. A befedelezés rendszeren úgy behorpad, mint a veszedelmes költésrothadásnál, de az álca a sejtben az oszlásnál nem esik széjjel, mint az előbbi betegségeknél, hanem teljes egészében marad. Az álca feje karakterisztikusan a sejtben felfelé áll. A hulla semmilyen szagot nem áraszt. Közlebbi adatokat eddig nem tudunk róla. A svájciak jó langyos mézzel való etetést és anyaváltást ajánlanak a baj orvoslására.

A fent leírt betegségeket csak nagyjában a kisebb méhészek részére állítottam össze, hogy óvatosságra és nagyobb gondra intsem őket és körültekintőbb méhészkedésre buzdítsam, mert úgy vélem, jobb a bajt megelőzni, mint azt később nagy kárral végezni.

Az újabb kutatások alapján az egyes spórák, bacillusok és baktériumok nem fertőzik meg feltétlenül a méhcsaládot. Ezek

megfertőzéséhez inkább azoknak nagyban való fellépése szükséges, azután kell ahhoz még megfelelő időjárás, hőmérséklet és fészek, ahonnan a szaporodásuk úgyszólván gát nélkül történik.

Mindenekfelett azonban ezek a betegségek áthurcolhatók:

1. Fertőzött lépépitmény útján.

2. Fertőzött méz és virágpórák által.

3. Rabló méhek által.

4. Fertőzött kaptár és méhészeti eszközökkel, mint mézpergetők, megfertőzött méhitatók stb. stb.

5. Fertőzött kezekkel, ruhával, a méhésszel magával is.

Nem hiába mondja a közmondás: «a tisztaság fél egészség» — azért itt is legyen a méhész óvatos.

Még bátorodom felhívni a mélyen tisztelt méhésztársaim figyelmét arra a körülményre, hogy a leirt első két betegség, mint járványos betegségek az érvényben levő törvények alapján fellépésük esetén a felettes politikai hatóságoknál feltétlenül bejelentendők — és azok elhanyagolása büntetendő. Ezen törvények szerint büntetendő az is, ki az ilyen tudott esetet eltitkol.

A méhész mint orvos, gyógyszerész

(Folytatás.)

A **Kerti mályva** (*Althaea rosea*) Sliez zahradný, Gartenpappel szárított virágainak (5 gr. 2 deci) vízben való főzete kitűnő gargalizáló szer rekedtségnél. Ez a júliustól október végéig dúsan virágzó kerti évelő (sok színű válfaja van) méhecskéinknek nyárutói teritéke ugy nektárra, mint virágpórra.

Az Eibisch-teát az **Orvosi zsiliz v. Gyógymályva** (*Althaea officinalis*) Proskurník lekársky lebo Ibišek, Eibisch szolgáltatja. Terem utak, árkok, nedves erdők szélén s kultiválva a gondos méhész kertjében is. Halvány rózsaszín, v. halvány ibolyaszín virágait méhecskéink júniustól augusztus végéig állandóan lepik, mert bőséges nektárt s virágpórt tartalmaznak. Ahol gyógycélokra nagyban természetlik valóságos áldás a méhészekre a késői bő teríték. Méze világos sárga, virágpóra kissé ibolyaszínű. — A szárított gyökér főzete (5 gr 3 deci vízben) kiváló gyógyhatású rekedtség s nehéz köhögés ellen; — de igen jó hatása a főzet hasmenésnél s vérhasnál is. A lefőzésnek sokáig nem s csak addig szabad tartania, míg egy liter vízből (ebben

15—20 gr. gyökér) egy negyed liternyi elforr. — A leszűrt főzetet 1—2 kanál mézzel édesítjük. A tulságos gyomorsavaktól eredő hasmenés eseteiben és az epeömlésben szenvedőknek igen jótékonyan használ. E főzet borral készítve s egy kevés méz és olajjal vegyítve, kitünő szemviz, különösen csipás szemek borogatására.

A **Selyem sárda, sárga v. selymes mályva** (*Abutilon avicennae*), Mračňák pistnatý, Samtmalwe-t a többi mályvákkal vegyítve, illetve ennek mézzel édesített főzetét, mindazon bajok ellen használják, mint az orvosi zsilitz. — Homokos helyeken egy méternyire is megnő; júniustól szeptemberig pirosas-sárgán virágzik. Egy nyári növény, mellyel kertjeinkben is gyakran találkozunk. Rendkívül erősen mézel; virágpóra alig van.

A **Citromszagú mézfű, méhfű, rajfű** (*Melissa officinalis*) Medunka, včelník, rojovnik, Citronen Melisse, minden méhésznek kell hogy ismert legyen. Már elnevezése is annyira összefügg a görög «melitte»=méh, «mel»=mézzel, hogy népies elnevezései sem lehetnek mások. A sárgás-fehéren július, augusztusban virágzó mézfű kellemes citrom illatát a méhek annyira szeretik, hogy az ezzel bedörzsölt kaptárt, kereteket, rögtön megszállják. Ez is erősen mézel; sőt a vadon termő melissa még a legnagyobb szárazságban is szokott mézeleni. A gyógyszernek szánt mézfű leveleket már a virágzás előtt kell szednünk s hogy kellemesen fűszeres, citrom illatát megtartsa, a leveleket jól zárható dobozba kell gyűjtenünk s abban megőriznünk. — A vízzel vagy borral főtt, mézzel édesített teája a mézfűnek (3 decire 15 gr. mézfű) kitünő fájdalomcsillapító és idegerősítő szer. A fáradt, bágyadt testet élénkíti, erősíti, azért használják orvosságul az ideggyenge betegeknél. — De használják ezt a gyenge nők is a menstruáció zavarainál. — A melissa-szeszt (*Eau des Carmes*) vattára csepegtetve odvas fogak fájása ellen használják sikerrel.

Ki mondja meg? . . .

Tisztelt méhésztársak! nem a szerepelni vágyás adta kezembe a tolat ezen sorok leírására, hanem már régen szeretném, ha lapunkban az én esetemhez hasonló esetek napvilágot látnának s a méhésztábor jelései hozzászólnának. Ilyen eseteket csak úgy lehetne tisztán látni, ha több oldalról megvilágíttatnának.

Az alább leírt eset oly rendkívüli, amilyennel ritkán találkozhatunk.

Egy méhcsaládról van szó. Ezen család 1932. áprilisában került hozzám. Anyja életkorát nem ismertem. Egész nyáron jól viselte magát (az anya is, meg a család is) csak nyár végén láttam, hogy még mindig járhatja heréit. Gondoltam a tarlóvirág elég kiadósan mézelt, nem tartják szükségesnek a még élő néhány herét kiüzni. Szeptember 4-én azon-

ban más is történt. Valami dolgom akadt a méhesben. Mihelyt beléptem, rögtön meghallottam, hogy a felső sorban lévő ajtónál szélső család sir. Odatartottam fülem a kaptárajtó nyílására, (álló kaptárról lévén szó) mindjárt gondoltam, hogy anyátlanság a sirás oka. Kibontottam a kaptárt a lépeket a lépbakra raktam, közben folyton figyeltem az anyát és a fiasítást. Az anyát sehol sem találtam fiasítása is csak két keretben volt, az is már kelőfélben. Here volt szép számmal. A dolgozók összevissza szaladgáltak a lépeken, teljesen át voltak hatva az anyátlanság érzetével. Mézük volt elég. Ennyit látva vissza raktam őket s a kaptárt lezártam. Néhány lépésnyire álló jótulajdonságu családhoz indultam, hogy tőle petés keretet vegyek el az anyátlanság részére. Alig léptem egyet, észrevettem az anyátlanság család és a mellette levő közötti nyílásban egy pókhálót, ugyan már láttam, de fontosabb teendőim miatt nem szedtem le, pedig láttam, hogy egy méhet már megfogott. Levettem a veszedelmes hálót. (Megjegyzem, hetenként többször leszoktam venni.) Mikor kezembe került s jobban megnéztem egy anya volt az ujjaim között. Még puha volt, egy vagy két napja lehetett a hálóban. Határozottan megismertem, az anyátlanság család anyja volt. Szép hosszú sárgával jelzett anya. Szegény milyen halállal mult ki, egészen összevult gömbölyödve és hálóba burkolva a csuf pók ugyan elbánt vele.

A családnak adtam anyanevelésre alkalmas fiasítást amely idejére ki is kelt, de hogy megtermékenyült-e, azt nem bírtam megfigyelni, november végéig nem petézett. Tavaszra mi lesz belőle nem tudom. Zúgásukról itélve, nagyon jól telelnek.

Most visszatérek az anya esetére hogyan jutott az a pókhálóba? Mért hagyta el a kaptárt? Rajtam kívül a méheimhez soha senki sem nyul. Én meg a családot azelőtt több mint egy hónapja nem háborgattam. Mikor utoljára néztem határozottan emlékszem, hogy az ablaktól harmadik kereten volt. Mikor a családot összepakoltam, fokozatosan halkuló zugással csendesült le. Tehát biztos, hogy az anya a legutóbbi átvizsgálás alkalmával a kaptárban maradt. Amit bizonyít az is, hogy mikor a család árvaságát észrevettem még kelőfélben levő fiasítást találtam nála. Ilyen módon az anya kezelés közben el nem vesztetett. Hogy jött ki tehát és milyen célból?

Még egyszer felkérem a tisztelt méhésztársakat adják le lapukban esetemhez hozzászólásukat. S hasonló esetek közlésével és megvilágításával tegyék lapunkat közkedvelté. A kezdők tanulnának, a gyakorlott méhészek pedig elismerést nyernének ilyenféle esetek megvilágításáért.

Tóth Lajos.

MÜLÉPET szavatolt tiszta méhviaszból kg-ként 23 Kč-ért, 10 kg-on felül 22 Kč-ért, 30 kg-on felüli megrendelésnél 21 Kč-ért szállít. Viaszt 5—10% levonás és 5 Kč munkadíj ellenében veszek át. Mülépem kapható szüleimnél STEFKOVIČ Károly nyug. tanítónál is Galántán diószegi úton. Méhészeti segédeszközöket és pergetőket szállít: Árjegyzéket kívánatra díjmentve küld: STEFKOVIČ GYULA nagyméhészete, Ratnovce, posta Piešťany.

Szerkesztői üzenet

Január, március, április havi Méhészetünket küldeni nem tudjuk, mert teljesen kifogyott. Az új jelentkezők, amíg a készlet tart, a februári számot kaphatják.

Steinberger Sándor. Forduljon a caitai méhészegyesület elnökéhez. — 10.— Ké kilogrammonként.

Az egyesületek által rendelt lap, mint «ismeretlen a címzett», vissza jött: Ruítel Béla spr. Šurany egyesület, Páldy József, Čalonicai egyesület, Štefan Burnicky, Trebišov, Szvitelszky Emil, P. K. R., Ondrej Petraszko, Trebišov, Krizsán József, Šver, Šurany, Weisz Éliás, P. K. R., Tostin Mihály, P. K. R., Tegre Izsó P. K. R., Kurucz Antal, Tisa-Vráble, Brigany István, Párkán, Keller István, Zl. Moravce, Schönbauer Róbert P. K. R., Sereghy István, P. K. R.,

Gruber Józsefné. A főtisztelendő úr által küldött 10.— Ké nem tudom mire szól: Méhészetünkre, avagy a Világosságra? Amennyiben a Méhészetünknek, akkor mint tagdíj könyvelve, hogy a cukor kedvezményben részesülhessen. Kérek választ.

Domany András. A kért cím: id. Dezsöffy János ny. erdész, Černohlava.

Bartha András, Rubiš Vasily. Arjegyzékeket lapunkban hirdető cégektől lehet kérni.

Szmrtník János. A júniusi számban jön s. az említettet is onnan átveszem. Üdvözet.

Könyvismertetés

— Megjelent az «Új Élet» áprilisi száma. Asztalunkon van az «Új Élet» husvétii száma. Meleg szeretettel lapozgatjuk. Változatos, élénk, minden kérdést felölel, egy könyv tartalmával felér. — 68 sűrűn nyomott nagy oldalon foglal kozik minden korsze-kérdéssel és problémával és tájékozot korunk minden mozgalmáról. — Cikkei az írásművészet remekei. — A «Világosság» tanügyi lap beolvasztásával még tartalmasabb és nélkülözhetlenebb lett! Elolvasása után az ember szinte akaratlanul is azt kérdezi, hogyan lehetséges ily magas nivóju folyóiratot évi 30 koronáért adni. — Az áprilisi szám tartalmából a következőket emeljük ki: Serédi Jusztinián körleveléből. — Bangha Béla S. J.: A husvétii zászló — diadalmas zászló. — I. Szemlér Ferenc: Az orosz forradalom a nagy francia forradalom tükrében. — Pethő Sándor dr.: Apponyi élete és egyénisége. — Alszeghy Zsolt előadása Mécés Lászlóról. — Csávossy Elemér S. J.: Kibontakozás. Lukács Mansvét O. F. M.: Munkás kérdés — fontos kérdés. — Mécés László: Kényszerleszállás (vers). — Tüske Béla: Az Egyház útja a sporthoz. Baráth Kázmér: Az új kultúra kezdetéről. — Kossányi József: Éjfél-i kiáltás (vers). Possonyi László dr.: A magyar prózairók. — Reményi József: Szonettek. — Komló István: A bécsi marxisták iskolareformja. — Dr. Grentrup Tódor: Erkölcseleleti alapelvek az iskolás gyermekek anyanyelvén való vallásoktatás ügyében. — Róma szava, — ifjúsági — gazdasági — kultúrális — társadalmi — művészeti — filmszemle. — Világosság: pedagógia és iskolaügyi szemle. — Prohászka Ottokár, Mihálics Vid dr. — Lippert Péter S. J. gondolataiból. — Karikaturák.

VIGYÁZAT! Lapunk 1933. évi számaiból csak a februári és a májusi szám kapható.

Kiadóhivatal.

Egyesületi élet

— **Jegyzőkönyv.** A Nové Zámkyi Méhész Egyesület f. év II. hó 19-én tartotta második közgyűlését. A megszokott elnöki üdvözlés után fel lett olvasva az utolsó közgyűlésen irt jegyzőkönyv, mely csekély helyesbítés után jóvá lett hagyva. — Következett a pénztárnok és a pénztárelnörok jelentése, mely jelentéseket a közgyűlés tudomásul veszi. — Miután Bresztovszky pénztárnok és az egyesület jegyzője, Kochajda méhésztársak eddigi tisztségükről lemondtak, a közgyűlés indokolt lemondásukat tudomásul veszi és az elnök a közgyűlés köszönetét tolmácsolja eddigi működésükért. — A megüresedett pénztárnoki tisztségre meg lett választva Molnár városi számvevő, az eddigi ellenőr, ellenőrnek pedig meg lett választva Szádovszky Bernát méhésztárs, egyesületi jegyzőnek Laczkó Kálmán ig. tan. méhésztárs. — Következőkben jelentés volt téve az egyesület vagyoni helyzetéről, a méhteleg felosztásáról és a mézértékesítő osztály eddigi működéséről, további céljairól. — Hangos Aladár, a mézértékesítő osztály vezetője többek között beszámolt, hogy a múlt évi termelésből 145 métermáza méz, egyesületi tagok méze lett eladva és a további 30 métermáza méznek elhelyezése is biztosítva van. — A közgyűlés ezen jelentést örömmel veszi tudomásul és köszönetét fejezi ki Hangos Aladár méhésztársnak az eddigi tevékenységéért, mely tevékenységével méhésztársainak nagy szolgálatot tesz. — Továbbá meg lett állapítva az egyesület ez évi programja főbb vonásaiban. A program keresztlítéléről és kidolgozásáról a választmány fog gondoskodni. — Az elnökség rámutat a tagok lanyha egyesületi életére és nemtörődömségére, mely igen rossz hatással van az egyesületi élet fejlődésére és haladására. — A tagok figyelmeztetnek, hogy kísérik fokozott figyelemmel az elnökség jelentéseit és értesítéseit és kéretnek a tagok, hogy tevékenyen vegyék ki részüket az egyesületi életben. — Pénztári kimutatás: 1932. évvégi állapot: Összbevétel: 199.648.20 Ké, összkiadás: 184.699.09 Ké, maradvány:

14.985.11 Ké. — Vagyon: Egyesületi számla: 4348.42 Ké, Méhészetiünk számla: 10.682.99 Ké, Slovenský Včelár számla 180.0 Ké, előleg kinnlevőség 6.922.40 Ké, összesen: 22.133.81 Ké. Telepszámla hiánya: 226.30 Ké. Készpénz vagyon: 21.907.51 Ké. — Takaréketét és készpénzben találtott: 14.985.11 Ké, Bresztovszky előlege 6.000.— Ké, Willand előlege 500.— Ké, Willand cukor előlege 422.40 Ké. Összes készpénz 21.907.51 Ké. — S. egyesületi jegyző.

— **Köszönet.** Csikós István udvardi méhésztárs, az egyesület telepén termelt here-magokat teljesen ingyen csépelte ki és tisztította ki. Ezért az egyesület vezetősége köszönetét fejezi ki.

— † **Postár Vendel** szőgyéni méhésztársunk — mint értesültünk — még 1932. novemberében meghalt. Lelkes méhész volt. Kutatott, iparkodott, hogy méhészetében lévő kaptárakat hogyan tőkéleteseíthetné. Egy ilyen általa tőkéleteseíttet kaptárt egyesületünknek is ajándékozott. — Örizzük emlékét!

— **Falb Gyula ünneplése.** A pozsonyi méhészegyesület összes tagjainak nevében f. é. március 28-án este hat tagból álló bizottság kereste fel lakásán Falb Gyula egyesületi elnököt és nagy szeretettel, igaz megbecsüléssel vették őt körül, aki immár 15 év óta buzgó elnöke az egyesületnek. A küldöttség szónoka, Scheffer Vilmos táblabíró, közvetlen, meleg szavakkal idézte föl az elmúlt 15 év eseményeinek kiemelkedőbb pontjait és rámutatott arra, hogy az egyesület demokratikus iránya, sikerekben gazdag lüktető élete Falb Gyula nélkül el sem képzelhető. Kifejezte a tagok nevében az egyesület háláját azért az odaadásért, amellyel időt és fáradságot nem kímélve, lépésről-lépésre előbbre vitte e 15 év alatt az egyesületet. Falb Gyula rövid válaszában megköszönte a tagok részéről ez alkalommal is megnyilvánuló szeretetét és az ő közvetlen modorában néhány ó.án keresztlül barátságosan elbeszélgetett vendégeivel mindannyiunk kedvenc témájáról — a méhek-ről. A lap részéről mi is melegen köszöntjük őt a 15 éves elnöki jubileum alkalmából.

1145.40 Kč volt. Maradvány 420.90 Kč. Az egyesületnek a csekk számlán 918.05 Kč-ja van. Az ellenőrök a pénztárt felülvizsgálták és rendben találták. Javaslatukra a közgyűlés a vezetőségnek és a választmánynak a felmentvényt megadta. Elnök: Burián Antal, I. alelnök Bojko Mikulás, II. alelnök Cebe János, titkár Drašnar János, pénztárnok Markus Sándor, ellenőrök Cauner és Csépes; választmány: Platinger, Fidrmuc, Hasinec és Baklik. Az Országos Központ közgyűlésére az egyesület képviselőjében Moravec (Bedevla) és Cebe (Buština) küldettek ki. Elhatározva két mézpergető vétele. —ász.

— **Svařava (Szolyva) és vidéke méhészegyesülete** 1933. II. 26-án Szolyván tartotta az évi rendes közgyűlését. 1932-ben az egyesületnek 52 tagja volt, akik járattak 10 német, 9 magyar, 7 cseh és 2 orosz szaklapot. A méhészeti biztosítás 44.500 Kč-t tett ki. Az arra jogosult tagoknak kiosztva 2.200 kg. adómentes cukor a méhek őszi etetésére. Az egyesület 1932-ben 900 Kč-t áldozott a méhlegelő javítására. Ezidén hársfákkal és juharfákkal fogja befásítani a Dobránszky uccát. Tervbe van véve egy egyesületi méhtelep és mézelőfacsemete iskola létesítése. A Dračina és Paseka községek között lévő, erre alkalmas kb. két holdnyi terület megvétele érdekében az állami földhivatalhoz, segélyért pedig az Országos Központoz fordult az egyesület. A megejtett választások eredménye: elnök: Hubáček Ferenc, csendőrőrmester; alelnökök: Barta Gábor, gépész és Boch Ferenc, ács; titkár: Skop Václav, orsz. utmester; pénztárnok: Rumpik Ferenc, csendőrőrmester, valamennyien Szolyváról; ellenőrök: Dr. Humeňuk Leonid, méhészeti szaktanító és Weigert Rudolf ács; választmányi tagok: Zirncsák, Viscsák, Vosáhlo, Podlesák, Juhász, Michael, Takács és Papiš; póttagok: Holcsó, Panfili, Turok és Kalinov. — Képviselők az Országos Központ gyűlésére: Hubáček és Skop. Ksz.

— **Nižní Verecký és vidéke méhészegyesülete** a januárban megtartott évi rendes közgyűlésén új tisztikart választott. Elnök: Schönn Károly, jegyzői titkár Nižní Verecký; I. alelnök: Jánás Václav, csendőrtörzsőr-

mester, Volovec; II. alelnök: Kozík Mihály földműves, Abramka; titkár: Zmeškal Václav, ny. pü. szemlész, Nižní Verecký, pénztárnok: Stejskal Jaroslav, csendőrőrmester, Nižní Verecký. Választmány: Ščerecký, Šfastný, Městaninov, Krčmár, Malý, Timkovič, Matějčíek és Jordán; póttagok: Karásek és Chalinský. Ellenőrök: Ryšavý és Toman. A levelezés az elnök címére intézendő. A méhész egyesületek Országos Központjának közgyűlésére az egyesület képviselőjében Zmeškal Václav titkár delegálva. Az egyesületnek 1932. évben 40 tagja volt. Járattak 20 cseh, 10 magyar és 6 orosz szaklapot. Méhészeti biztosítás 25.500 Kč. Kiosztva 2.900 kg. adómentes cukor 37 méhész 288 méhcsaládjára részére. Ksz.

— **Německá Mokra és vidéke méhészegyesülete** f. évi január 1-én tartotta az évi rendes közgyűlését, melyen a régi elnökséget és választmányt, úgyszintén az ellenőröket újból megválasztották. Elnök: Czauner Sándor, titkár Czauner István. Az egyesületnek 1932. évben 27 tagja volt. Járattak 3 magyar, 2 német és 1 orosz szaklapot. A méhek őszi etetésére 27 tagnak kiosztva 1.500 kg. adómentes cukor. Méhészeti biztosítás 34.000 Kč. Elhatározva egy műlépprés és egy gőzviaszolvasztó beszerzése. —ász.

— **Polena.** Az ásványvizéről nevezetes Polena és vidéke méhészeti elhatározta méhészegyesületük megalakítását. Az előkészítő bizottság elnöke Zizda Károly kovácmester, titkárja Prejsler Ferenc jegyző, pénztárnoka Ackermann Sámuel molnár, mindhárman polenai lakosok. Magában Polenán harmincnél több méhész van, aki nélküli a szervezett méhészek úgy erkölcsi mint anyagi előnyeit. Ksz.

— **Volosianka (Hajsd) és vidéke** — Užok, Suchý, Bystrý és Luh — szervezetlen méhészeihez is eljutott már az idők szava. Érdekeik előmozdítása céljából méhész egyesületbe tömörülnek. A szervezés munkáját Torbics Miklós volosiankai igazgató tanítóval Katolický Ferenc, Musák Vaszily és Marusák Jurko vállalták. Reméljük, hogy nemes vállalkozásukat a mostoha körülmények ellenére teljes sikerrel megoldják. Ksz.

Keretlécek

	5	6	7	8	9	10m/m vastag
25 m/m szélességben	15 ¹ / ₂ ,	16 ¹ / ₄ ,	17 ¹ / ₂ ,	19,	20 ¹ / ₂ ,	22 ¹ / ₄ fillér
40 m/m szélességben	24,	26,	28,	30,	32,	34 fillér.

Szállít utánvétellel **ifj. Bohák Bálint Kéty, okres Párkány**
Méhésztársak! Hirdetésem csak egyszer jelenik meg.

Méhészeti cikkek és garantált vegytiszta mülép

nagy raktára: **RITTINGER FERENC, Lučenec-Losonc, Masaryk u. 4.** — Árjegyzék kívánatra ingyen!

Állandó raktáron tartok mülépet

bármily mennyiségben. Rendelésre utánvétellel küldök 25 Kč árban. **PECHARTZ FERENC** nyug. intéző,
Nové Zámky, Jeruzsálem utca 22.

ELADOK RAJOKAT akác előtt 100 Kč akác után 80 Kč árban. A rajok egy darab kiépített nagy boconády kerettel lesznek eladva. Ugyancsak eladok törzscsaládokat rakodó kaptárakban. Fészekben 14 nagy Boconádi keret méztérben 9 vagy 11 keret hizlalt. A kaptárak fel vannak szerelve vándorlásra és etetésre szükséges minden kellékkal. A kaptárak akár szalma akár deszka kivitelben. A méztéri keretek 19 cm. magasak. Arak ab Vasúti állomás Velký Lég értendők. Bővebb felvilágosítást ad: **K. HRUŠOVSKY, Bratislava, Dr. Jesensky utca 74.**

VIASZT MÜLÉPRE 25×40 Kč 5.—, esetleg kisebb méretre 6.— Kč 10—15% levonás ellenében azonnal kipréselem, valamint 10 drb. Balogh-féle béelt kaptárt olcsó árban eladok, esetleg mérték után is készítek. — Ifj. **DECSI VINCE, méhész CSICSÓ, Malom utca 155., okr. Komárno.**

A lap megtartója előfizetőnek tekintetik.

A szlovenszkói méhészegyesületek országos központjának hivatalos szlovák méhészlapja a **„Slovenský Včelár“**

Dr. Koloman Novacký ügyvéd szerkesztésében. Igazi méhészvért lüktet sorraiban. Megjelenik minden hó 1-én. A központ tagjainak, a tagdíj fejében küldi. Nem tagoknak 24 — Kcs. Amerikába 1 — dollár. Megrendelhető Fr. Urbánek a Spol. v Trnave, vagy a Méhészetünk utján.

„Karácsonyi pásztor mise“

cimen most került ki a sajtó alól főmunkatársunk Pogány A. kántor rendezésében a minden idők legkedvesebb karácsonyi énekeinek füzete. Ez a gyűjtemény két misét is kitöltő karácsonyi énekek kizére orgona kísérettel, bevezető és befejező pásztorellával. Minden ének elején 3, végén külön-külön dallamos pásztorella. Az énekek vegyes- és férfikarra írvák s egyszerűbb kar által is könnyen, precízen adhatók elő. Az énekek eddig csak kéziratban őrzött remekei jó nevű karnagyoknak. Tartalmazza: Kyrie, Örvendjünk mindnyájan, Lelküink kincse, Jézus, Pásztortársak keljünk fel, Csendes éj, szentelt éj, Szívünk drága kincse, Tündöklő angyalok ékes kara, Föl nagy örömré, Menyből földre szállt, Kis Jézus Néked hálát adunk, stb. — E karácsonyi énekek nemcsak a hivatásos kántoroknak, a főtiszt. papságnak lesz öröme, de utat fog találni a katolikus családok otthonába is, hogy a misztikus karácsonyi ünnepekör lelki fényét emelje! Az izlésesen kiállított „Karácsonyi pásztor mise“ ára 25 Ké és a portó. Megrendelheti a szerzőnél: **POGÁNY A.** kántor, Šuránky, pp. Ašakerf, via Nitra.

MAYERBERG ISTVÁN, TRNAVA

Zbožná u. 44/55.

Telefon szám 79.

Drót és vaskerítések, kapuk és mindennemű lakatosmunkák készítése.

Mérlegek és súlyok javítása hitelesítéssel. — Autogén hegesztés.

Drót ágy-sodronyok.

Állandóan raktáron tartom a következő méhészeti cikkeket: kaptárakat, mézpergetőket, műléppréseket, füstölőket, továbbá műlép garantált eredeti méh-viaszból. — Gabonaszabályozó hengerek készítése és javítása.

Boczonádi Lapja a MÉHÉSZET

*A legolcsóbb és legtur-
talmazásos szaklap. Elő-
fizetési ára 1929. évre
32 Kč. Mutatvány szá-
mot díjtalanul küld a
kiadóhivatal Ujpest,
Széchenyi utca 8 szám,
hová az előfizetési díj
is postautalványon kül-
dendő. De beküldhető
az Pálka László Žilina
(Zsolna) címre is. —*

A VAJDASÁGI MÉHÉSZET

a Senta és vidéke s több méhészkör-
nek hivatalos lapja, Sentán SHS (Bács-
ka) Ősz Szabó Dániel ismert nevű
méhész szerkesztésében jelenik meg.

VM

Előfizetése egy évre 32— Kčs,
mely összeg a „Méhészetünk“
útján eszközölhető.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Senta SHS (Bácska)
Vojislava Jitya (Kard) u. 7

M ű l é p

garantált méhviaszból kg-ként 24
Kč. 10 kg-on felüli rendelésnél
ingyenes csomagolás és szállítás.
Viaszt 10% levonás és kgr-ként
5 Kč munkadíj ellenében veszek
át. Viaszt lehetőleg április 15-ig
kérem beküldeni, mivel a később
beérkező viaszok elintézése kése-
delmet szenvedhet. Műlépem Ba-
nyár és Farkas kereskedésében
Főtér, (barátok épülete) is kapható.

Bresztovszky L.

tanító, Nové Zámky

Jubileum tér.
(Gázgyár mögött)

„MÉH“ a magyar méhészek lapja

Budapest V., Arany János uccá 1.
Megjelenik minden hó 1-én. Egész
évi előfizetési díj az ingyenes nap-
tárral együtt Csehszlovákiában 30—
Kč, Magyarországon 4.— P, Jug-
oszláviában 50— dinár, Romániában
150 lei. A legolvasottabb szaklap,
25 éve szolgálja önzetlenül — egye-
dül a méhészekre támaszkodva — a
méhészet ügyét.

Gyümölcsfák,

mézelőfák, cserjék és virágok
nagyon jutányosan vásárol-
hatók. Nemes őssibarack
csemeték 60 fajtában méhe-
kért is! Árjegyzék ingyen!
KÖTT KERTÉSZET PÉCS